

המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה הסמינר המחלקתי

יום רביעי 08/01/2020 בין השעות 12:00-13:30 בניין 72, חדר 348

פרופ' מני מאוטנר

שלוש גישות על משפט
ותרבות

המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

הסמינר המחלקתי

יום רביעי 08/01/2020 בין השעות 12:00-13:30 בניין 72, חדר 348

תקציר:

בתורת המשפט ניתן לאתר שלוש גישות העוסקות בקשר שבין המשפט והתרבות. הגישה הראשונה, המזוהה עם האסכולה ההיסטורית במשפט הגרמני של המחצית הראשונה של המאה התשע עשרה, סוברת שהמשפט נמצא בתרבות, כלומר בפרקטיקות ההתנהגות של העם (איך עושים חוזים, איך נישאים, מה קורה בעקבות מעשה נזיקין), ותפקיד המשפטנים הוא אפוא לא ליצור משפט, אלא לאתר את הפרקטיקות של העם ולנסח אותן בכללים. הגישה השנייה סוברת שהמשפט מכונן את התרבות, דהיינו את פרקטיקות ההתנהגות של בני האדם ואת הדרכים שבהן הם תופסים את יחסיהם עם בני אדם אחרים. גישה זו מקנה למשפט תפקיד רדיקאלי של כינון פרקטיקות ותודעות. הגישה השלישית מתמודדת עם השאלה הבאה: אם אנחנו מכירים בכך שלשופטים יש שיקול דעת שיפוטי, האם כל שופט יכול לעשות בפסיקותיו מה שהוא רוצה? בניסוח אחר, האם המשפט אינו ניצב מול "שד הסובייקטיביזם"? תשובת הגישה הזאת: המשפט של בתי המשפט הוא מערכת תרבותית עשירה, המחשקת באופן חמור את דרכי הפעולה של השופטים. פעולה במשפט היא פעולה בתוך תרבות. לשופטים יש שיקול דעת, ולכן אין דטרמיניות במשפט, אבל יש אובייקטיביות.

מני מאוטנר הוא פרופסור מן המניין ומופקד הקתדרה למשפט אזרחי השוואתי ולתורת המשפט ע"ש דניאל רובינשטיין. פרסם 8 ספרים, ערך 6 ספרים, ופרסם למעלה מ-100 מאמרים. מאוטנר זכה בשורה של פרסים, ובהם "פרס מיכאל לנדאו - מפעל הפיס להצטיינות במדעים". שני ספריו האחרונים: "הן אפשר – סיפור מזרח-תיכוני עתידיני" (הוצאת כרמל); הליברליזם בישראל: תולדותיו, בעיותיו, עתידותיו (ההוצאה לאור של אוניברסיטת תל אביב).

